

Demokratiasta/Kulttuurivihkot huhtikuu 2011

Alan ammattilehti The Economist (12.2.2011) nostaa kissan pöydälle: ”Karvas totuus on, että Kreikan ja todennäköisesti myös Irlannin ja Portugalin velat täytyy järjestellä uudelleen”. Se tarkoittaa, että Kreikan pankkivelkojen maksuun sille rahaa lähettäneet EMU-maat pannaan yhteisvastuuseen muiden veloista.

Yhteisvastuu on lailla kielletty. EU:n perustuslain artiklan 125 mukaan ”jäsenvaltio ei ole vastuussa eikä ota vastatakseen” toisen jäsenvaltion sitoumuksista.

Sama kielto, joka kieltää jäsenmaiden yhteisvastuun, koskee myös EU:ta itseään. Silti unioni takaa jäsenmaidensa velkoja. Avunannon oikeusperusta on perustuslain artikla 122, jonka mukaan apua saa antaa, jos vaikeuksien aiheuttajina ovat ”luonnonkatastrofit tai poikkeukselliset tapahtumat, joihin jäsenvaltio ei voi vaikuttaa”. Suorastaan hupaisaa on, että valtioiden ylivelkaantuminen on EU:ssa tulkittu luonnonkatastrofiksi: tulvaksi tai tulivuorenpurkaukseksi!

Perustuslaissa (artikla 123) myös kielletään Euroopan Keskuspankkia (EKP) ostamasta jäsenvaltioiden velkasitoumuksia. Siitä piittaamatta EKP sekä ostelee ylivelkaantuneilta EMU-mailta niiden myrkkypapereita että hyväksyy niitä vakuuksina pankeille – lähes nollakorolla – lainaamalleen keskuspankkirahalle. EKP:stä on tullut ”roskapankki”, joka salaa (veron)maksajilta vakuusjätteensä määrän.

Yksi demokratian perusteista on julkisen vallan toimien laillinen perusta. EU:ssa liittovaltiovoimat ovat ajaneet kriisin varjolla poliittisilla pusku- ja traktoreilla unionin perustuslain määräysten ylitse. Kun tavoitellaan ”enemmän Eurooppaa”, ei toimien laillisuudella ole aina väliä.

Jos demokratiaan kuuluu lakien kunnioitus, EU ei ole toiminut demokraattisesti. ”Enemmän Eurooppaa” on vähemmän demokratiaa.

Federalistit uskovat, että ”enemmän Eurooppaa” toteutuu nopeimmin laman ja kriisin oloissa sekä pelon ja turvattomuuden ilmapiirissä. On otettu oppia talousnobelisti Milton Friedmanilta, joka kirjoittaa hallitsevan aatteen voimasta kriisioloissa näin: ”Vain kriisi, joko todellinen tai kuviteltu, johtaa todellisiin muutoksiin. Kriisin puhjetessa riippuu vallalla olevista aatteista, millaisiin toimiin ryhdytään. Minä katson, että meidän tehtävämme on juuri se, kehittää nykyiselle politiikalle vaihtoehtoja, pitää ne elossa ja tarjolla, kunnes poliittisesti mahdoton kääntyy poliittisesti väistämättömäksi.”

Liittovaltion aave – eli aate – kummittelee Euroopassa, ja sitä myydään patenttiratkaisuna kaikkiin ongelmiin. Poliittisesti mahdotonta tehdään kriisien oloissa säädettävien pikalakien kautta poliittisesti väistämättömäksi.

Se oikeuskäytäntö, että EU-lait ovat ensisijaisia jäsenmaiden lakeihin nähden, ei ole syntynyt demokraattisesti. Se on pelkkä EU-tuomioistuimen oma päätös.

Ensisijaisuus oli kirjattu siihen EU:n perustuslakiesitykseen, jonka Ranskan ja Hollannin kansat hylkäsivät, näin: ”Tämä perustuslaki sekä lainsäädäntö, jota unionin toimielimet antavat käyttäessään sille annettua toimivaltaa, ovat ensisijaisia jäsenvaltioiden oikeuteen nähden.” Lissabonin sopimukseen, jolla on eri muoto mutta sama sisältö kuin hylätyllä esityksellä, sitä ei kirjattu, jotta syntyisi vaikutelma, että asia ei ole niin, vaikka se on EU-tuomioistuimen tulkinnan mukaan juuri niin. EU-lakien ensisijaisuudesta omiin lakeihinsa nähden jäsenmaat eivät ole itse päättäneet.

Vanhasen hallitus teki asiasta vielä pitemmälle menevän tulkinnan: ”Unionioikeuden normin ja kansallisen oikeuden normin välisessä ristiriitatilanteessa lainsoveltajalla on velvollisuus turvata unionioikeuden tehokkuus ja tarvittaessa jättää viran puolesta soveltamatta kansallisen oikeuden normia, sen säädöshierarkkisesta tasosta riippumatta.” Jos siis ovat vastakkain EU:n tahto ja Suomen tahto, suo
malaisten virkamiesten pitää panna ensisijaisesti toimeen EU:n tahto. Kun Suomi oli Venäjän vallan alaisuudessa, Suomen lakien alistamista tsaarin tahdon ensisijaisuuden alle muuten kutsuttiin sortovuosiksi.

EU-tuomioistuin käyttää myös epäsuoraa eli epädemokraattista lainsäädäntövaltaa ilman, että sillä on siihen kansoilta saatua mandaattia. Sitäkään valtaa jäsenvaltiot eivät ole sille tietoisesti luovuttaneet.

Merkittävä toimivallan siirto toteutui, kun komissio oli haastanut jäsenvaltioita edustavan neuvoston EU-oikeusistuimeen sen johdosta, että se oli eräiden ympäristölakien säätämisen yhteydessä jättänyt rangaistukset kansalliseen määräysvaltaan. Komissio, jota tuki liittovaltiohenkinen europarlamentti, halusi rikosseuraamukset päätettäväksi EU-lainsäädännössä, jossa ei koskaan aikaisemmin ollut määrätty rangaistuksista.

Kun tuomioistuin hyväksyi (13.9.2005) komission kannan, jäsenmailta vietiin oikeus määrätä niitä historian kuluessa syntyneen kansallisen oikeustajun mukaan. Se oli lakivallankaappaus, josta on tullut jatkuva vallankumous.

Tämä asia, joka lainsäädäntökysymyksenä olisi vaatinut kaikkien silloisten viidentoista jäsenmaan yksimielisen hyväksymisen, päätettiin tuomioistuimessa vastoin jäsenvaltioiden enemmistön kantaa. Yksitoista maata (mukaan luettuna suuret maat Saksa, Ranska ja Englanti sekä pieni Suomi) oli sitä mieltä, että ne eivät olleet luovuttaneet unionille sitä valtaa, jonka tuomioistuin tulkitse niiden luovuttaneen.

EU-tuomioistuimen päätöksistä ei voi valittaa.

Johtopäätös on, että laki kuvastaa aina vain hallitsevan luokan tahtoa ja että laki on niin kuin se luetaan. Väärin käytetty laillisuus ei ole demokratiaa?

Jos demokratiaa eli kansanvaltaa käytetään ylikansallisen (EU-)vallankäytön legalisoimisen perusteena, on nostettava esille kysymys myös sen vallan legitimitetistä, siitä, että kansanvaltaan tarvitaan kansa, joka ilmaisee vapaasti tahtonsa. Siinä merkityksessä voi olla vain kansallista mutta ei ylikansallista (EU-)demokratiaa.

Vasemmiston on palautettava vapaus ja demokratia omaan kielenkäyttöön ja erotuttava yhteiskunnassa positiivisen vapauden, suoran demokratian ja poliittisen liberalismien

puolestapuhujana ja toimijana. Samalla sen on kyseenalaistettava markkinoiden diktatuuri, enemmistön mielivalta ja taloudellinen uusliberalismi. Sosialismi on samaa merkitsevä sana kuin demokratia (à la Eduard Bernstein)?

Demokratia ilman sen sisällön määrittelyä on ihmiskunnan pyhän lehmän eli kapitalismin rujo kultainen vasikka, jota palvotaan, ja jos ei palvota, pakotetaan vaikka sodalla palvomaan. Pakko ei ole demokratiaa.